

КУЛЬТУРНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглядаються питання використання в сучасному політичному управлінні культурного капіталу, що міститься в культурній спадщині з метою формування загальногромадянської культури політичної участі на основі об'єднуючих суспільство культурної і громадянської ідентичності.

Ключові слова: політичне управління, культурний капітал, культурна спадщина, культурна ідентичність, громадянська ідентичність

Abstract

The article focuses on the use of cultural capital in the modern political governance. The cultural capital is the cultural heritage, which is used in order to develop general civil culture of political participation on the basis of cultural and civic identity uniting the society.

Keywords: political governance, cultural capital, cultural heritage, cultural identity, civic identity.

Сьогодні доволі часто в політичній літературі піднімається питання про ефективне політичне управління [1, с. 14]. У самому узагальненому сенсі воно являє собою процес «функціонування в суспільстві таких політичних механізмів, в яких суб'єкти і об'єкти пов'язані відносинами управління-влади і зворотного зв'язку» [2, с. 40]. Часто політичне управління розглядається як специфічний вид управління, заснований на загальних принципах управління.

Поряд з різними видами капіталу (соціальний, людський, репутаційний), політичне управління використовує і культурний капітал. Можна говорити про те, що вперше поняття культурного капіталу було вжито П. Бурд'є [3, с. 60]. Він розумів під культурним капіталом успадковані і купується рівень освіченості, можливості декодувати твори мистецтва і розуміти спочатку закладений в них сенс. Однак П. Бурд'є припускав деякі тимчасові рамки існування культурного капіталу. Причому, основою для такого припущення був певний період життя фізичної особи, тому, на погляд вченого, культурний капітал «згасає і помирає разом зі своїм власником» [3, с. 61]. Ця позиція досить часто піддавалася критиці, оскільки існування культурного капіталу, опосередкованого лише фізичним станом особистості, було сумнівним. Дійсно, при формулюванні цілей і завдань культурної політики держави неминує виникає питання про історичну спадкоємність української культури, про роль в сучасній українській культурі культурної спадщини, при цьому культура виступає в якості комунікатора в діалозі різних громадських груп, соціальних інститутів, духовних традицій і практик.

У концепції культурного капіталу австралійського вченого Д. Тросбі виявляється, на відміну від П. Бурд'є, зовсім інший підхід до цього феномену. До культурного капіталу він відносив всі явища культури, які можуть мати ринкову вартість. Згодом Д. Тросбі створив цілісну концепцію культурного капіталу, до якого він зарахував і культурну спадщину, відзначаючи при цьому, що «матеріальний культурний капітал, успадкований з минулого, може розглядатися як щось близьке до природних ресурсів, які також були дані нам як спадок» [4, с. 80]. Політичне управління культурною політикою в сучасному суспільстві має не тільки задіяти ресурси ціннісно-морального і символічного змісту культурної пам'яті, але і домагатися консолідації суспільства на підставі спільного історичного минулого, загальних базових моральних цінностей, які задають орієнтири поступального розвитку [5].

Таким чином, в основі культурного капіталу лежать принципи діалогу і громадської участі у виробленні та реалізації культурної політики політичних і неполітичних громадських інституцій, принципи партнерства держави і громадянського суспільства, принципи політичної культури участі. У громадян має з'явитись, а потім і закріпитись потреба і здатність довіряти усім, у тому числі й представникам та інституціям влади (презумпція довіри). Для цього потрібні значні накопичення культурного капіталу, який виникає в мережах довіри громадянського суспільства. Рух у цьому напрямі відбувається доволі успішно, але держава має не тільки йому не перешкоджати, але й усіляко сприяти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Політологія для вчителя : навч. посібн. для студ. педагогічних ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка. – К. : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406 с.
2. Шабров О. Ф. Политическое управление: проблема стабильности и развития [Текст] / О. Ф. Шабров. — М., 1997. — 200 с.
3. Бурдые П. Формы капитала // Экономическая социология. — 2002. — Т. 3. — № 2. — С. 60–74.
4. Экономика и культура [Текст] / пер. с англ. И. Кушнаревој; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. — 256 с.
5. Корнієнко В. О. В пошуках консолідації українського суспільства: національна ідея чи політичний ідеал [Текст] / В. О. Корнієнко // Нова політика : науково-публіцистичний журнал.— 2000. — № 4.— С. 47-52.

Чумаченко Олена Валеріївна — студентка групи МОз-13 мс, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: chumachenkolena@ukr.net

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Elena Chumachenko – student of the МОз -13 мс, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: chumachenkolena@ukr.net

Supervisor: Valeri Kornienko – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.